

SİRKÜLER 2020/42: Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslarda Yeni Değişiklikler

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, 07.02.2020 tarihli Geri Kazanım Katılım Payına (GEKAP) İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslarda 23.07.2020 tarihli Genelge ile değişiklik yapılmıştır. Değişikliğe dair 23.07.2020 tarihli “Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar” sirkülerimizin ekinde olup, yapılan değişiklikler aşağıda özetlenmiştir.

1) Çevre görevlisi çalıştırma zorunluluğu konusundaki değişiklikler

Usul ve esaslarda yer alan çevre görevlisi çalıştırma zorunluluğuna ilişkin açıklamanın ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş olup, buna göre, **ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı aylık olarak 50.000 Türk Lirasını aşan piyasaya sürenler GEKAP Yönetmeliği kapsamında yer alan tüm bildirim ve beyanlarının atayacakları muhasebe sorumlusu ve çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmasını sağlamakla yükümlüdürler.** Değişiklik öncesi bu tutar beyanname dönemi itibarıyla idi. Değişiklik sonrası metin aşağıdaki gibidir.

“Sürekli bir çevre görevlisi istihdam eden veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil) ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı (toplam beyan miktarının, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen beyan dönemini kapsadığı ay sayısı oranı) 50.000 Türk Lirası’ndan fazla olan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil), Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında yer alan tüm bildirim ve beyanların (iade ve mahsuplaşmaya esas işlemler dahil) muhasebe sorumlusu ve çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bu durum piyasaya süren/ithalatçının yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.”

Ayrıca tanımın altına aşağıdaki örnek eklenmiştir.

“**Örnek 1:** Çay ve kahve satışı yapan (Ş) gerçek/tüzel kişinin sürekli bir çevre görevlisi istihdam etme veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alma veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunmamaktadır. (Ş) gerçek/tüzel kişinin 2020 yılı ilk altı ayı için beyan edip ödeyeceği tutar 300.000 Türk Lirasından fazla olarak belirlenmiştir. Bu durumda; (Ş) gerçek/tüzel kişinin muhasebe sorumlusu tarafından geri kazanım katılım payına ilişkin bilgi ve belgeler ve hesaplamalar için Çevre Görevlisi onayı alınması gerekmektedir. Aynı şekilde, (Ş) gerçek/tüzel kişinin 2021 yılı ilk üç ayı için beyan edip ödeyeceği tutarın 150.000 Türk Lirası veya daha az olarak belirlenmesi durumunda ise Çevre Görevlisi onayına gerek bulunmamaktadır.”

2- Ambalajlar İçin Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları Başlığı Altında Yapılan Değişiklikler

2.1- Başlık Altındaki “a.3.1 Birincil ambalaj/İç Ambalaj/Satış Ambalajı” bölümüne aşağıdaki Örnek 8 Eklenmiştir

“**Örnek-8:** Atıkların (kâğıt, plastik, elyaf, hurda vb. malzemeler) preslenip balyalanarak ve başka bir ambalajlama yapılmadan sadece bu şekilde atık işleme tesislerine iletimi esnasında kullanılan presleme metal tel ve şeritleri ambalaj olarak değerlendirilmezler ve geri kazanım katılım payı beyan ve ödeme işlemlerine konu edilmezler. Ambalajlanmış ürünlere yönelik ilave koruma/destek amaçlı takılan söz

konusu tel ve şeritler ise; mevcut ambalajın parçası olarak ambalaj tanımı kapsamında değerlendirilir ve geri kazanım katılım payı beyan ve ödeme işlemlerine konu edilir.”

2.2- Başlık altında yer alan “b.4 Satış Noktası” altındaki Örnek 3 aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ayrıca bu öreği izleyen Örnek 4 ve 5 eklenmiştir.

Örnek-3: Konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştiren (T) gerçek/tüzel kişinin faaliyet konusu sadece konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştirmek olup müşterilerine tek kullanımlık bardaklar ile sıcak/soğuk içecek ikramı yapmaktadır. Bu durumda, içecek satışı yapmayan (T) gerçek/tüzel kişinin sıcak/soğuk içecek ikramında kullandığı tek kullanımlık bardaklar için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Örnek 3’te yapılan değişikliğe göre, satış noktası olarak nitelendirilen yerler yiyecek içecek satışı veya hizmet olarak verilmesini ticari faaliyet olarak yapıyor ise tek kullanımlık bardakların geri kazanım katılım payı yükümlülüğü doğacak, yiyecek içecek satışı veya hizmet olarak verilmesi şeklinde ticari faaliyette bulunmuyor iseler tek kullanımlık bardaklarda geri kazanım katılım payı yükümlülükleri olmayacaktır.

“Örnek-4: Kahve satışı yapan (\$) gerçek/tüzel kişisi ürünlerini tek kullanımlık bardaklarda sunmaktadır. Bu durumda; (\$) gerçek/tüzel kişinin, içecek ürünlerinin müşterilere her türlü sunumunda kullandığı tek kullanımlık bardaklar için geri kazanım katılım payını (içecek ambalajları için belirlenmiş olan tutar üzerinden) beyan etme ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. (\$) gerçek/tüzel kişisi yiyecek (unlu mamüller, tatlılar, çerezler vb) satışı ve/veya ikramı faaliyetinde bulunuyor ve bu faaliyetinde de tek kullanımlık tabaklar kullanıyor ise; bu tabaklar için de geri kazanım katılım payını (plastik ve kompozit ve metalik ambalajları için belirlenmiş olan “diğer” tarifesi veya kağıt/karton ambalajları için belirlenmiş tarife üzerinden) beyan etme ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.”

“Örnek-5: Konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştiren (TT) gerçek/tüzel kişinin faaliyet konusu hazır giyim ürünleri satışını gerçekleştirmek olup aynı faaliyet alanında yiyecek ve içecek satışı da yapılmaktadır. Bu durumda; yiyecek/içecek satışı faaliyetini de gerçekleştiren (TT) gerçek/tüzel kişinin yiyecek/içecek satışı/ikramı amacı ile kullandığı tek kullanımlık tabaklar/bardaklar için geri kazanım katılım payı beyan ve ödeme yükümlülüğü oluşur.”

3) Elektrikli ve elektronik eşyaların için geri kazanım katılım payı uygulamaları başlığı altında yapılan değişiklikler

3.1 Başlık altındaki “a Geri Kazanım Katılım Payına Tabi Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Tanımlanması” bölümün dokuzuncu fıkrası altına aşağıdaki Örnek 2 ve 3 Eklenmiştir. Yapılan değişiklikle, elektrikli ve elektronik eşyaların belirlenmesine ilişkin yeni örnekler verilmiştir.

“Örnek-2: (N) gerçek tüzel kişisi elektrikli kaykay, scooter, hoverboard, ginger gibi motorlu ulaşım araçlarını ithal ederek yurtiçindeki kullanıcılara toptan/perakende satışını gerçekleştirmektedir. Bu durumda (N) gerçek tüzel kişinin ithal ettiği elektrikli kaykay, elektrikli scooter, hoverboard, ginger gibi motorlu ulaşım araçları elektrikli ve elektronik eşya kapsamında yer almadığından ithal ettiği bu araçlar için Yönetmeliğin 5’inci maddesinin onuncu fıkrası uyarınca beyan yapılır ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez.”

Örnek-3: (S) gerçek/tüzel kişisi oto alarmı ve oto park sensörü ithal etmektedir. (S) gerçek/tüzel kişinin ithalatını gerçekleştirdiği oto alarmı ve oto park sensörleri “izleme ve kontrol ekipmanı” olmasından dolayı geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak, (S) gerçek/tüzel kişinin oto alarmı ve oto park sensörü ile bütünlükli ithalatını gerçekleştirdiği piller/bataryalar için geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.”

3.1 Başlık altındaki “b Açıklayıcı Genel Örnekler” bölümüne aşağıdaki Örnek 6, 7 ve 8 eklenmiştir.

“Örnek-6: (R) gerçek/tüzel kişisi elektrikli ve elektronik eşya kapsamında yer alan - kombi, klima vb. ürünlerin bakım/onarımında kullanılmak üzere münferit olarak yedek parça (silindir alev başlığı, brülör contası vb) ithalatı gerçekleştirmektedir. Bu durumda. (R) ‘ gerçek/tüzel kişinin ithal ettiği yedek parçalar elektrikli ve elektronik eşya kapsamında yer almadığından ithal ettiği bu ürünler için geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.”

“Örnek-7: (T) gerçek/tüzel kişisi yurt içinde GPS ölçüm cihazı, total station olarak tabir edilen ölçüm cihazı üretmektedir. Ürettiği bahse konu ürünlerin bir kısmını yurt içindeki (U) gerçek/tüzel kişisine satışını gerçekleştirmekte, bir kısmını da yurt dışına ihraç etmektedir. (T) gerçek/tüzel kişinin (U) gerçek/tüzel kişisine verdiği GPS ölçüm cihazı, total station ölçüm cihazı için geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Ancak, yurt dışına ihraç ettiği ürünler içinde geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmamaktadır.”

“Örnek-8: (Y) gerçek/tüzel kişisi yurt içinde piyasaya sürmek için dübel çakma, çivi çakma ve matkap makinesi ithal etmektedir. İthal ettiği ürünlerin içerisinde ve aynı zamanda ürünün yanında yedek pil/batarya yer almaktadır. Bu durumda (Y) gerçek/tüzel kişinin ithalatını gerçekleştirdiği dübel çakma, çivi çakma ve matkap makinesi ile bahse konu ürünlerin yanında yedek olarak bulunan pil/batarya için ayrı ayrı geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Ancak dübel çakma, çivi çakma ve matkap makinesi içerisinde yer alan pil, batarya için geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.”

4) Lastikler İçin Geri Kazanım Katılım Payı Uygulamaları başlığı altında yapılan değişiklikler

4.1- Başlık Altındaki “a Geri Kazanım Katılım Payına Tabi Lastiklerin Tanımlanması” bölümüne aşağıdaki Örnek 8 Eklenmiştir.

“Örnek-8: (N) gerçek tüzel kişisi el arabası, bisiklet, kayak, paten, pazar arabası, elektrikli kayak, scooter, hoverboard, ginger gibi ürünlerin lastiklerini ithal ederek yurtiçindeki kullanıcılara toptan/perakende satışı gerçekleştirmektedir. Bu durumda (N) gerçek tüzel kişinin ithal ettiği el arabası, bisiklet, kayak, paten, pazar arabası gibi motorsuz ekipmanların lastikleri için geri kazanım katılım payı beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.”

Örnekten anlaşıldığı kadarıyla motorsuz ekipmanların lastikleri için GEKAP yükümlülüğü bulunmadığı ifade edilmiştir.

5) Diğer Hususlar Başlığı Altında Yapılan Değişiklikler

Usul ve Esasların dördüncü bölümünde “Diğer Hususlar” başlığı altında yer alan üçüncü fıkraya son cümle olarak “Geri kazanım katılım beyannamelerine yönelik Yeminli Mali Müşavirlere yaptırılacak inceletme ve/veya doğrulatma işlemleri ile bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılacak inceletme işlemleri Bakanlıkça gerekli görülerek talep edilmesi halinde yaptırılarak Bakanlığa sunulur.” cümlesi eklenmiştir.

Buna göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı GEKAP uygulamaları kapsamında mükelleflerden YMM'lere inceltme ve/veya doğrulatma, Bağımsız Denetçilere inceletme yaptırılmasını talep edebilecektir.